

Korte risicobeoordeling

***Epitrix cucumeris* (Harris), *E. papa* Orlova-Bienkowskaja, *E. subcrinita* (Lec.), *E. tuberis* (Gentner)** (Uitvoeringsbesluit 2012/270/EU van de Commissie meest recent gewijzigd bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/5)

Naam waaronder gereguleerd: *Epitrix cucumeris* (Harris), *E. papa* sp. n., *E. subcrinita* (Lec.), *E. tuberis* (Gentner)

Categorie: insecten en mijten

Datum: juni 2020

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: *E. cucumeris* en *E. papa* (eerder incorrect geïdentificeerd als *E. similaris*) komen voor op het Iberische schiereiland (EPPO Global Database, 29.05.2019)

Buiten de Europese Unie:

E. cucumeris: Noord- en Zuid-Amerika

E. papa: oorspronkelijk verspreidingsgebied is niet bekend

E. subcrinata: Noord-, Midden- en Zuid-Amerika

E. tuberis: Noord- en Zuid-Amerika (Ecuador)

Waardplanten

Aardappel (*Solanum tuberosum* L.) is de voorkeurswaardplant of meest belangrijke waardplant (EPPO, 2011).

Belangrijkste pathways

1. Aardappelen met aanhangende grond voor consumptie of industriële verwerking uit Portugal en Spanje
2. Pootaardappelen met aanhangende grond uit Portugal en Spanje

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	3	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	3	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	4	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	5	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	3	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	6	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	9	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	1	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 3 [1-5]

Biologie

Adulten voeden op het blad en de larven van de wortels van de waardplanten. Eieren worden afgezet in de grond bij de basis van de plant. De larven in de grond en voeden zich op wortels en oppervlakkig op aardappelknollen. Poppen worden gevormd in de grond.

Wet- en regelgeving

Er gelden bijzondere eisen voor aardappelen uit besmette gebieden: aardappelen moeten nagenoeg grondvrij zijn: *"de aardappelknollen zijn gewassen of geschrobd zodat er niet meer dan 0,1 % aarde aan blijft hangen, of zijn onderworpen aan een gelijkwaardige methode die specifiek is toegepast om hetzelfde resultaat te bereiken ..."* (Uitvoeringsbesluit 2012/270/EU van de Commissie meest recent gewijzigd bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/5).

Vondsten en intercepties

Consumptieaardappelen met symptomen (maar zonder het organisme) afkomstig van Iberisch schiereiland zijn in Nederland gevonden. In 2015 heeft het VK (Verenigd Koninkrijk) dode larven gevonden op aardappels afkomstig uit Spanje. In Europhyt (09.10.2019) staan zes notificaties van *Epitrix* sp. op aardappelen uit Spanje, drie van het VK in 2015 en drie van België in 2016. Onduidelijk is of het daarbij om intercepties van levende of dode exemplaren van het organisme ging.

Score

Ondanks bestaande vereisten heeft *Epitrix* zich weten te verspreiden in Spanje. Vanwege deze uitbreiding van *Epitrix* in Spanje en de intercepties in andere EU-lidstaten 'score 3'.

P1 (associatie met pathway): 2 (pathway 2) [1-5]

Biologie

Zie pathway 1

Wet- en regelgeving

Zie pathway 1

Vondsten en intercepties

Geen op pootaardappelen

Score

Vanwege afwezigheid van intercepties 'score 2'

P2 (transfer): 4 [1-5] (pathway 1)

Meest waarschijnlijke situatie is dat in de omgeving van een afvalhoop bij de aardappelverwerkende kevers een waardplant vinden.

P2 (transfer): 5 [1-5] (pathway 2)

De pathway is 'planten bestemd voor opplant' (score 5).

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

Score 4: het klimaat is waarschijnlijk geschikt voor vestiging; ten minste 2 kevers van verschillende sekse zijn nodig voor het starten van een populatie.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 4 [1-4]

De kans op uitroeien lijkt zeer klein, tenzij de besmetting nog klein is. De kans op detectie van een kleine uitbraak is echter klein. Er zijn geen specifieke vallen voor dit organisme. Kevers overwinteren in begroeiing rondom percelen. Er is weinig informatie over natuurlijke verspreiding. Het organisme lijkt zich niet snel te verspreiden indien aardappelplanten aanwezig zijn. EPPO (2011): "There is no strong evidence of long distance natural spread of these pests. Dispersal distances are not mentioned in scientific literature. Field observations in North America with *E. tuberis* show that it can fly to search for host plants in the local vicinity when their food source is no longer available (e.g. when early potato varieties are lifted, Vernon, pers. comm., 2010). Some authors (e.g. Glendenning & Fulton, 1948, Fulton & Banham, 1962) note that *Epitrix* beetles can fly freely on fine days and cover long distances when searching for their hosts. Other authors (e.g. Elliot 2009) say that 'the beetles jump actively, particularly when disturbed, but they seldom, if ever, fly'. *E. tuberis* is often reported to be a strong flyer but this is not supported by data published in literature".

Effect op perceelsniveau: 3 [1-5]

Het organisme kan bestreden worden met insecticiden die zijn toegelaten in de aardappelteelt. De schade die optreedt aan de knollen (vraatschade van de larven) is veelal oppervlakkig.

Mate van verspreiding: 3 [1-4]

De verwachting is dat *Epitrix* sp. zich uiteindelijk over alle aardappelgebieden zal verspreiden en dat jaarlijks 26 – 75% van de percelen besmet worden (score 3).

Productiewaarde-teelt: 6 [1-6]

De productiewaarde van aardappel is meer dan 250 miljoen euro (score 6).

Impact op de groene ruimte: 1 [1-5]

Schade kan optreden in particuliere tuinen.

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

In de EU geldt nu de eis dat aardappel van besmette percelen grondvrij moeten worden gemaakt. Het grondvrij maken kan met name lastig zijn in de gebieden met kleigrond. Productieplaatsvrijheid is lastig te garanderen vanwege natuurlijke verspreiding van het organisme.

Productiewaarde-export: 6 [1-6]

Zie 'Productiewaarde-teelt'

4. Referenties

EPPO (2011) Pest Risk Analysis for *Epitrix* species damaging potato tubers. European and Mediterranean Plant Protection Organisation. Document 11-17790. Available at: http://www.eppo.int/QUARANTINE/Pest_Risk_Analysis/PRA_intro.htm (accessed 24th February 2015).

EPPO (2015) *Epitrix papa*: a newly described species previously misidentified as *E. similaris* in the EPPO region. EPPO Reporting service 2015/203.

Orlova-Bienkowskaja MJ (2015) *Epitrix papa* sp. n. (Coleoptera: Chrysomelidae:Galerucinae: Alticini), previously misidentified as *Epitrix similaris*, is a threat to potato production in Europe. European Journal of Entomology 112 (4) DOI: 10.14411/eje.2015.096. <http://www.eje.cz/pdfs/eje/2015/04/28.pdf>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.